

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. In schola diaboli sui solius cura docetur, in Dei vierò etiam proximi sollicitudo mandatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

ianus clausis, folique duo vel tres admittantur qui sufficerent vasis adferendis, & tenendis, sic vt oleum apertis illi infundatur. Idem nunc Domini recolimus præceptum: vt dum vacuus est ille, quem corripuisti, te cum illo concludas, admittis duobus aut tribus alijs, vt infundente correptionis oleum illam fulciant, dicendo, iustum est quod dicis, & ex ratione, debetque se in eo de quo illum admones, ferius emendare. Si nec illud proficiat, ait Dominus, illum abundantia Superiori, quatenus ipse, patrem agens, manum adhibeat potentjorem. Si furdas Præfato præberit aures contumax, illum defere, vt iam condemnatum. Hoc nobis hodie præceptum proponitur, necessario prædicandum: cum indebitè obliuisceretur, imo adeo traditum obliuioni, vt non sit, qui sibi scriptulum faciat, illud fuisse transgressum. Sunt ne hac in ciuitate peccatores? Vtinam tot non essent. Non solum illos? Aliquos eorum nos? Et adhuc obloqueris. Numquid forsan eorum aliquem corripuisti? Tu scis. Num te huius vinguam defestus conscientia momordit? Nos hoc videmus Confessarij, quod nec quidem hoc semel cogitaueris. Verè si præceptum hoc demergi posset, per non vltim abrogari, suaque per oppositam vires perdere contumaciam, eius iam nec cingeres, nec memoria superesset. Attamen diuinum est, contra quod nulla potest præscriptio, nulla præualere consuetudo, centum licet annorum, imo centum mille annorum vsu confirmata, secundum alias dicta.

Helciam Sacerdotem imitabimur, de quo apposite narrat Spiritus S. cum enim ex Regis Iosue Sanctissimi præcepto camentarij quedam profana obscœnaque diuerent opera, in templo Dei olim edificata, quodam decide, te patietis crantij fragmine repererunt Dei legem, seu tabulas quas Moyfi consignauerat, quarum iam interierat memoria: Pulverem abstergit, Regique munus defert Iosue, quo coram eo legem prælegente, omnia obliuione sepulta Rex cognoscit & ingemiscit. Quis credat, talem legem & quidem ipsius Dei, ita mortalium excidisse memoria? Toti populo prælegatur, & singuli suam præteritam agnoscant negligentiam, cunctique rouerint, ad eius obseruantiam se omni postposita ratione constringi, cum lex sit illa, à Deo ipso constituta, singulis hoc diebus agimus quadragesimæ, sarculo namque lingue nostræ prophana diuinus opera. Adsumus hodie, cum diuina hac Domini lege, tradi a obliuioni, & puluere rationum nostrarum, tepida-

4. Reg. 22.

que cooperata charitate. Hoc igitur egemus, puluerem abstergemus, quo contegitur, & omnium obturbibus vitidam exponemus obligationem, qua quisque ad eius tenetur obseruantiam explicabimus. Conatibus nostris diuina luce suæ gratiæ, clemens adspiret Deus quam Virgine Dei Matre mediatrice, postulabimus, dicentes: *Aue Maria.*

§. 1. In schola diaboli sui solius cura docetur, in Dei verò etiam proximi sollicitudo mandatur.

Argumentum conscripsit nostro congruum: proposito D. Chrysol. vt ei demis primè incipium, quod nobis S. Saluatoris hodie proponit Euangelium. Omnibus plus latè notatum est, inquit Diuus Chrysolom. Deum demonemque mutuo repugnare. Noueris ergo, quod sicut sibi mutuo sunt contrarij, sic diuersas & oppositas classes institunt, diuersas & contrarias profitentur scientias, diuersos, & sibi pugnantes conferunt instituntque discipulos. In damone amor imperat proprijs, & hinc eius manauit peritio, quod propriam intuenti pulchritudinem, sibi à Deo concessam, ita in proprium sui ipsius amorem exarsit, sibi que complacuit, vt cætera omnia præ illa despecti pariter & neglexerit: ipsum etiam Deum, omnem suam sollicitudinem, in suis ipsius autem existimationem, gloriamque conuertens; hanc proinde tantummodo diligebat, hanc curabat, hanc intendebat. Ea de causa à Deo spectandus offertur D. Iosue sub iuba bestia simbolo, velut in proprium se ipsius amorem, ultra quam credi potest exarscens. Huic conuenit, quam in sua profiteretur classe doctrina, vt sibi soli studeret hoc amorem suam propriam intendat utilitatem, lucrum, præcedit delicias, cætera licet pereant: hoc eius quoque sequuntur, docentque discipuli, æmuli præceptoris. Imitantur illum, qui ex parte illius suus, sequitur, testatur Spiritus S. sibi etenim soli laborant, sui huius curam gerunt sedulam: *Erunt homines, imitantes suos amant;* prædicat Apostolus. Erunt diuini ascetæ homines Narcissi sui ipsius nullius enim alterius negotia tractabunt, lucra, profectumque promouebunt. Primus discipulus, qui huic adhæsit magistro, Cain fuit: *Primus diaboli discipulus,* notatur à D. Basilio, *Cain ex maligno erant,* inquit D. Ioann. Vnde conspicies? Quærenti quod ab eo Domino vbinam testarum frater eius esset, respondit: quid ego scio? *Nomen*

Non castus fratris mei sum ego? Non ille me tan-
 scriba & Pharisei hanc continuo classem fre-
 quenterant, quos idcirco Dominus relarguit?
 Vos ex patre diabolo estis. Proinde, videbis quod
 Iuda peccanti & ad ipsos pro salutis remedio re-
 currenti fatentique culpam: Peccatus tradens san-
 guinem iustorum: Respondent: Quid ad nos, tu vi-
 deris. Iam quod optabamus, habemus in mani-
 bus, quid ad nos, si te diabolus praedam auferat?
 Talis est eorum vox, qui concinnant: sim ego
 saluus, quietus, contentus pecunias habeam con-
 sumendas (a) tibi que per forum plateasque res-
 sonet vtricalis. Adagium est, In Deo vero, regnat
 adeo charitas, ut dicatur ipsa esse charitas: Deus
 charitas est. Doctrina, quam sus praegit disci-
 pulis, doctrina est amoris, & mutue charitatis,
 & per hanc intendit, ut tales esse ab alijs agnos-
 cantur: In hoc cognoscent omnes quod discipuli mei
 estis, si dilectionem habueritis ad invicem. Si non
 vestri tantummodo curam agatis, sed & proxi-
 morum, non tantum ea quae vestri sunt, sed &
 quae fratris tui complectamini: Vnicuique man-
 davit Deus de proximo suo. Singulis suae classis
 praecipit discipulis, ut proximi rationibus saluti-
 que bene consulant: hoc etenim nobis hodie in-
 iungit, docetque praecipit: Si peccaverit in te
 frater, vade & corripe eum, &c.
 Cuncta suis Dominis providit necessaria fide-
 libus, non quibus solum bonum operarentur, sed
 & a malis sibi cauerent. Numquid quaedam reli-
 quit, nobis ad bene operandum, subsidia? Cer-
 tum est quod & relinquere deberet, ut a malis li-
 beretur. Optimum est etenim consilium, dare
 candelabris forcipes emunctorias. Candelabrum
 multarum requirit lampadam, quod in aula
 dependeat, autem ornata pretiosissimis noctibus
 etenim nihil horum quis videt, aut aulae recrea-
 tum maiestate, ad hoc statuatur condignum au-
 lae magnitudinis candelabrum, aureum candela-
 brum, cum vero nulla lux sit adeo puta quae nul-
 lum non producat micum, ad hoc fiat emun-
 ctoria auro fusilla, quibus candelarum mucus
 emungatur. Quid arbitrari in hac opulenta
 nos esse aula Ecclesiae? Velum sciatis nos esse au-
 rea charitatis candelabra, ex quibus humi a bo-
 norum operum luce scunt. Quisque Christianus
 candelabrum est accensum, ut in Ecclesia lumen
 diffundat clarissimum. Vnam ex auro simes?
 Faxit Deus omnes esse, de auro primo, exa-
 minato, purgatoque charitatis! Cognoscendum
 est, in quo charitatis aliquas habeat conditio-
 nes: Charitas patiens est, benigna est, omnia sus-
 fert, omnia sustinet, Charitas, patiens est, gra-
 via perfert in salutem boni moque proximi: quia
 benigna est, & in illa totius legis Dominica
 completur plenitudo: Qui diligit proximum le-
 gem implet. Hinc perlyticè cogit osee, num
 aureum sis candelabrum & lectum habere in aula
 possis Ecclesiae, ut lucem diffundas operum, quae
 de charitate procedant ardentissima.
 Verumtamen quia nulla tam in hac vita per-
 fecta charitas, quae quibusdam non inveniatur
 defectibus, mentisque imperfectioribus, quas
 mucum dicimus, quae aliquantulum lumen ob-
 fuscant candelabri: ideo decernit Christus fieri
 forcipes emunctorias, quae mucum hunc de-
 cerpent, & vult sint in Ecclesia, qui eorripiant
 ut sui lucem fundant fideles clarissimam. Nota
 tamen, requiri ut auro consentent emunctoria,
 ut haec fiat cum charitate correptio, quae de
 Dei procedat dilectione. Quoque peccatum sic
 habes assequendum, quasi fuisset in te commis-
 sum, cum sit contra Deum, vique Patrem ne-
 strum, & eadem ratione, qua te propria constrin-
 git conscientia, id omne vitare, quod tibi mo-
 lestum est & radosum, adstringit quoque, ut ea
 omnia tollas quae contra Deum sunt, eiusque
 offensiva maiestati: fraterna namque correp-
 tione laboras, ut Dei evitetur iniuria, proin-
 de ex Dei amore necessario est facienda correp-
 tio.
 Non leuiter, quae so, transcamus, illam D.
 Pauli ponderationem mirabilem, de peccatore
 publico Corinthino. Casus hic erat toti scanda-
 losus civitati eundisque innotuerat lascivum
 concubitus publici viri huius ac incestuosum
 adulterium; namque passim videbatur ab omni-
 bus in risum iocumque converti, ita ut nullus
 huic damno occurreret, nullus amoveret scan-
 dalum; Apostolus autem Zelo divini honoris
 commotus, illos asperius obiurgat: Et vos inflati
 estis, & non magis luctum habuistis? Ellne ut
 fieri possit, rem adeo gravem, sicut haec est adeo
 grauis Dei iniuria, risu excipiamis, nec corda vo-
 bis mactore, doloreque dirumpant, dum Deum
 vestra in civitate tam enormiter offendi, prouo-
 carique coram intuemini? Quis in illa est, qui
 tale quid videat ilique peccatum nefandum ver-
 setur ob oculos, & non per illos cor diffuset la-
 crymis? Quanto moerore luctuque Davidis fa-
 muli consuebantur, quando puer moriebatur,
 cuius morte noverant Davidis animam dolore
 cruciandam non minimo? Inter se de tristitia,
 qua premebantur, disserebant, Regis sui de-
 functum filium videntes, quem ut animam
 suam

IV. Ratio
 facienda
 correptionis

1. Cor.
 5.2.

Hieron. Bapt. de Lavand. Tom. II.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

sciam diligebat. Quid acturi sumus? qua ratione
hanc reparatimus iacturam Quod si illi potuissent
ab inferis reuocare primum, quid non egissent?
Et quanto illum tripudio Davidi patri viuum ob-
tulissent, acclamantes, quod hunc illi filium
essent lucrati? Hoc idem igitur in hoc vobis est
peccatore considerandum. Num Fideles etis Dei
famuli? Hoc autem scitote Christianum esse fi-
lium Dei per gratiam quam in sacro baptismatis
fonte recepit, adeo diuinitatis charissimum Ma-
iestati, ut sit illud, quod ceteris habet charius.
Mortuus est per peccatum Dei filius. Heu quis
Deo mortuus? Et si noueritis Deum adeo mole-
ste ferre filij sui interitum, quomodo te, qui te
fidelem Dei seruum gloriaris, illa non contristat
non percellit perditio? Attende quam grauitate
illud ponderet: *Et non magis luctum habuisti?*
Quid non ageres, ut illum, si posses ad vitam
lucemque reuocares? Nemo dubitat, quin ex
amore quo diligis eum seruentiori, si a libera
tua dependeret potestate, licet tuo quam maxi-
mo foret labore studioque peragendum, illum
resuscitates, redderesque Deo reuocatum. Nec
de hoc dubites: tua fratrem lucraberis ac refu-
sitabis admonitione: *Lucratus eris fratrem tuum.*
Ecce quam excellens opus efficiat fratri tuo ex
Dei amore facta correptio.

Lib. 50.
Ho. 2.

Contemplatur D. Augustinus. ostensam Isaie
visionem. Vir erat hic & vates pollutis sordibus
labijs, Deum videt throno residentem pleno ma-
iestatis, velut Cathedra sublimissima, discipuli
vero, qui latro illius cingebant, Seraphini ce-
rant Dei charitate seruentissimi, vidit autem
vnum de circumstantibus Seraphim, qui forte
tolleret carbonem igne diuino succensum, vola-
tueque celserrimo prophetam conueniat eius illi
labia purificaturus: *Volauit ad me vnus de Sera-
phim.* Hoc semper in animum induxi (scribit
D. Augustinus) talis magistri discipulos Sera-
phinos esse debere charitate flagrantissimos, &
est carbo non aliud acturos quam mundare, ac quod erat
ignitus, iam mundum in propheta, purificare, & hoc
quo Isaias tanta diligentia, ut, volans accederet: *Volauit
mundatur ad me.* Hoc indubie congruit illi (teste D. Ba-
De regn. fil.) quod Spiritus S. ait: *Qui diligit inflam-
mari.* Hic etenim est discipulorum Dei spiritus,
amore seruentior, & in proximum charitate
flammanior, ut etiam atque etiam celerissime
aduenient, mirum in modum illum a peccatis suis
sordibusque mundaturi. Hoc fraterna faciunt
correptione, dum suos illi defectus intuant,
ac reprehendunt: nec aliud suis Christus af-
fectus mandat, ut faciant: dum ait: *Si pec-*

cauerit in te frater tuus, &c. vade & eri-
pe eum, &c.
6. 2. Si peccauerit. Ex lege naturali tenetur
quisque proximi tueri rationes, ac multo
magis in lege charitatis.

Hoc venit nobis hic presupponendum, quod
Christus hoc in Euangelio nobis seruandum praecepit, non esse consilium,
quod nostrae liberum permitat voluntati, sed
praeceptum quod sub mortali nos obligat pec-
cato. Ita Theologia primus doctor D. Thom.
a. confirmat, doctrinae Sanctorum inhaerens,
nominatum autem D. August. b. Licet autem b. ser-
uandum sit naturale, quod semper, cunctos
que constringat, particularius tamen, praecep-
tum legis est Evangelicae, dominatur vii cla-
ritas, tantoque strictius innotat Christianos.
Hoc autem probatur procedendo ab Analogia
corporis naturalis, ad Ecclesiae mystici, qua
ratione crebro Apostolus vitur, ut suam Chri-
stianis efficaciter persuadeat obligationem. Ex
qua causa, patet, inquit, quod omnes, qui
in Ecclesia viuimus, vnum efficiuntur corpus, &
quisque huius est corporis membrum: *Muli v-
num corpus sumus in Christo, singuli autem aliter
alterius membra.* Quod est corpus naturale? V-
num totum compositum, ac multis ex partibus
constitutum, vno eodemque spiritu & ani-
ma coniunctis, vna anime viuificatis, vno co-
demque per illam alimento sustentatis, atque
amore vnus ad alteram naturali vnus, adeo
vehementi, ut vna alteram adiuuet, tunc
& ut proprium sibi, bonum reputat alterius,
pari modo fert molestie, vna damnum alterius,
quasi proprium; dum autem pars vna nocu-
mento afficitur, grauiori, confestim reliqua ac-
currit, ut illi, quasi sibi ipsis medeantur. Ca-
si fortuito spinam pedi infixisti, dicto citius
aliae sunt partes oppido sollicitae & damnum
illud ut proprium zelant. Os conuertitur, &
protestatur, quod damnum sit suum, & ait,
doleo, spinam pede calcavi, male me habeo,
cetera tamen illi non spina laesit, ambo suc-
currunt bacchia, quae pedem amplectantur, ac
sustineant; oculi fixius vbi vulnus sit, contem-
plantur, manus ad emulacionem digitos ap-
plicant, nec desistunt, donec spina euulsa
sint.

Hoc confirmat Apostolus: *Si quid porcerit v-
num membrum, compatiuntur omnia membra, sicut 26.
gloria.*